

2339

VĒSTURISKĀ
IZZIŅA

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LPSR Zinātņu akadēmijas
Organiskās sintēzes institūta
Rīgas medicīnas preparātu rūpnīca
1947. – 1991.

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

Fonds Nr 2339

//

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADEMIJA
Organiskās sintēzes institūta
RĪGAS MEDICĪNAS PREPARĀTU RŪPNĪCA
VĒSTURISKĀ IZZIŅA

I

Latvijas Zinātņu akadēmijas Organiskās sintēzes institūta (OSI) Rīgas medicīnas preparātu rūpnīca kā patstāvīgs eksperimentāls uzņēmums Zinātņu akadēmijas struktūrā iekļauts ar 1973. gada 1. janvāri (LPSR Ministru Padomes 1973. gada 9. aprīļa rīkojums Nr. 220-r), lai nostiprinātu un paplašinātu OSI eksperimentālo bāzi. Rīgas medicīnas preparātu rūpnīca, kura līdz tam atradās PSRS Veselības aizsardzības ministrijas pārziņā, tika izveidota 1954. gada 19. martā (LPSR Ministru Padomes 1954. gada lēmums) uz PSRS Veselības aizsardzības ministrijas Medicīnas rūpniecības galvenās pārvaldes Rīgas penicilīna rūpnīcas Nr.6 bāzes, kura izveidota 1947. gadā un specializējās dažādu antibiotiku ražošanā.

Rūpnīcā jau pirms tās nodošanas ZA pārziņā izvērsti zinātniskās pētniecības darbs. Kopā ar vissavienības antibiotiku zinātniskās pētniecības institūtiem bija izstrādātas tehnoloģijas vairāk nekā pusei antibiotiku, kuras ražoja PSRS rūpnīcās (kristāliskie kālija un nātrija penicilīna sāļi, fenoksipenicilīns, nistatīns, grizeofulvīns, oleandomicīns, metecilīns, oksacilīns). Rūpnīcā izstrādāja un ražoja arī antibiotiku gatavās zāļu formas, kā arī dažus svarīgus starpproduktus (6-APK).

No 1973. līdz 1975. gadam notika Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas rekonstrukcija un vienlaikus arī tās pārorientēšana, lai ražotu mikrobu izcelsmes fermentus un imobilizētos fermentus medicīniskiem mērķiem. Pēc rūpnīcas nodošanas OSI pārziņā paplašinājās tehnoloģiskās izstrādes un gatavo zāļu formu ražošana klīniskiem pētījumiem un plašai lietošanai medicīnas praksē.

OSI Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas galvenie darbības virzieni:

- jaunu ārstniecības līdzekļu tehnoloģiju izstrāde;
- jaunu ārstniecības līdzekļu un citu preparātu izmēģinājumu partiju ražošana klīniskām, bioloģiskām un citām pārbaudēm un izmēģinājumiem;
- preparātu pusfabrikātu ražošana zinātniskiem mērķiem;
- gatavo zāļu formu (liofilizētās zāles, ampulas, kapsulas, tabletes) izstrāde un izlaide.

70. gadu otrajā pusē apgūta jaunu substanču sintēze. Pats nozīmīgākais notikums – sadarbojoties ar Vissavienības antibiotiku ZPI un OSI Eksperimentālās rūpnīcas tehnoloģiem, izstrādāts un ieviests ražošanā PSRS pirmais pussintētisko cefalosporīnu rindas preparāts cefaleksīns. 1977. gadā rūpnīcā radīts PSRS pirmais pretleikēmijas preparāts L-asparagināze – mikrobu izcelsmes ferments. 80. gados rūpnīcā apgūta streptodekāzes – pasaulē pirmā trombolītisko fermentu injekcijas preparāta ieguves tehnoloģija un uzsākta tās ražošana.

OSI Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas un tās pārvaldes struktūra (1983. g.):

- rūpnīcas vadība: direktors, vietnieki, galvenie speciālisti (galv. inženieris, enerģētiķis, ekonomists, tehnologs, mehāniķis u.c.); - grāmatvedība;
- daļas: kadru, plānu, tehniskā, darba aizsardzības un drošības tehnikas, ražošanas un realizācijas, tehniskās kontroles, sagādes, kapitālās celtniecības;
- laboratorijas: rūpnīcas centrālā;
- cehi: 2 pamatcehi: biosintēzes, gatavo zāļu formu; palīgcehi: remontu-mehāniskais, teritorijas saimnieciskais u.c.;
- iecirkņi: eksperimentālo iekārtu, mēraparātu kontroles, remontu-celtniecības, kompresoru, elektroiecirknis, katlumāja u.c.

Rūpnīcas darbinieku skaits: 1948. g. – 143, 1954. g. – 711, 1983. g. – 318.

Ar 1985. gada 1. janvāri OSI Rīgas Medicīnas preparātu rūpnīcu pievieno OSI Eksperimentālajai rūpnīcai (ZA prezidenta 1984. gada 11. un 29. novembra rīkojumi Nr. 177. un Nr. 195.), tā paplašinot un nostiprinot OSI Eksperimentālās rūpnīcas tehnoloģisko pētījumu centru.

Rūpnīcas adrese: Rīga, Maskavas ielā 78.

II

OSI Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas un tās priekšteču - PSRS Veselības aizsardzības ministrijas Medicīnas rūpniecības galvenās pārvaldes Rīgas penicilīna rūpnīcas Nr.6, PSRS Veselības aizsardzības ministrijas Medicīnas rūpniecības galvenās pārvaldes rūpnīcas Nr.486 un PSRS Veselības aizsardzības ministrijas Rīgas medicīnisko preparātu rūpnīcas - **pastāvīgi un ilgtermiņa glabājamie (to skaitā personālsastāva) dokumenti par 1947.-1985. gadiem** nodoti ZA Centrālā arhīva glabāšanā 1994. gadā. Līdz tam dokumenti glabājās OSI Eksperimentālajā rūpnīcā.

Dokumenti sistematizēti un aprakstīti trijos pastāvīgi glabājamo lietu aprakstos un vienā personālsastāva lietu aprakstā.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 1. par 1947.-1984. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 592. Tajā iekļauti sekojoši lietvedības dokumenti:

- LPSR Ministru Padomes rīkojums par Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas nodošanu Latvijas Zinātņu akadēmijas pārziņā - 1973.g.
- Direktora pavēles pamatdarbības jautājumos - no 1947.g.
- Direktora rīkojumi - no 1948.g.
- Pastāvīgi darbojošos ražošanas apspriežu protokoli - no 1958.-1961. gg.
- Tehniskās padomes sēžu protokoli - no 1962.g.
- Izgudrojumu un racionalizācijas priekšlikumu izskatīšanas komisijas sēžu protokoli - no 1949.g.
- Ražošanas plāni un atskaites par to izpildi - no 1949.g.
- Tehniskie un finansu plāni - no 1947.g.
- Darba resursu un darba samaksas plāni - no 1947.g.
- Jaunās tehnikas ieviešanas organizatoriski tehnisko pasākumu plāni - no 1955.g.
- Rūpnīcas ekspedīcijas darba izmaksu normas - no 1949.g.
- Produkcijas ražošanas izejvielu un materiālu izlietošanas normas - no 1950.g.
- Statistiskās atskaites par speciālistu skaitu un sastāvu - no 1948.g.
- Statistiskās atskaites par darbu ar kadriem - no 1947.g.
- Rūpnīcas tehniskās atskaites - no 1949.g.
- Atskaites par ražošanas pašizmaksas plānu izpildi - no 1959.g.
- Atskaites par kapitālo ieguldījumu plānu izpildi - no 1947.g.
- Atskaites par darba resursiem un darba samaksu - no 1950.g.
- Atskaites par jaunās tehnikas apgūšanas plānu izpildi - no 1966.g.
- Atskaites par izgudrojumu un racionalizācijas priekšlikumu ieviešanu - no 1949.g.
- Cehu ražošanas un saimnieciskās darbības rādītāji - no 1950.g.
- Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas celtniecības projektēšanas uzdevuma dokumentācija - 1947.g.
- Kapitālās celtniecības titulsaraksti - 1947., 1948. gg.
- Slēdziens par Rīgas medicīnas preparātu rūpnīcas jaudas aprēķinu uz 1964.g. 1. janvāri
- Ieviesto racionalizācijas priekšlikumu aprēķini un atsauksmes par tiem - no 1949.g.
- No racionalizācijas priekšlikumiem iegūtās faktiskās ekonomijas aprēķini - no 1949.g.
- Par izgudrojumiem prēmēto personu saraksti - 1978.g.
- Racionalizācijas priekšlikumu reģistrācijas un uzskaites žurnāli - no 1949.g.

- Dažādu ķīmisko reaģentu un to ārstniecības formu ražošanas reglamenti, tehniskie noteikumi, instrukcijas u.c. dokumenti – no 1953.g.
- Atskaites par jaunu medicīnas preparātu izstrādi – no 1960.g.
- Jaunu medicīnas preparātu ražošanas tehnoloģisko procesu reglamenti – no 1948.g.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 2. par 1947.-1984. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 80.
Tajā iekļauti sekojoši grāmatvedības dokumenti:

- Rūpnīcas gada finansu plāni – no 1958.g.
- Štatu saraksti ar papildinājumiem un izmaiņām – no 1950.g.
- Rūpnīcas kapitālās celtniecības titulsaraksti – no 1962.g.
- Gada atskaites par pamatdarbību ar paskaidrojumiem – no 1947.g.

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 3. par 1947.-1985. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 694.
Tajā iekļauti sekojoši personālsastāva dokumenti:

- Direktora pavēles par personālsastāvu – no 1947.g.
- Ierakstu par darbinieku pieņemšanu darbā reģistrācijas žurnāli – no 1961.g.
- Ierakstu par darbinieku pārcelšanu citā darbā reģistrācijas žurnāli – no 1961.g.
- Ierakstu par darbinieku atbrīvošanu no darba reģistrācijas žurnāli – no 1961.g.
- Atestācijas un kvalifikācijas komisiju sēžu protokoli un materiāli pie tiem – no 1948.g.
- Darba stāža noteikšanas izmaksām par ilggadīgu darbu komisijas protokoli – no 1952.g.
- Darbinieku personas kontu (algas) kartītes – no 1947.g.
- Ar ražošanu saistītu nelaiemes gadījumu izmeklēšanas akti un protokoli – no 1961.g.
- Ar ražošanu saistītu nelaiemes gadījumu izmeklēšanas akti – 1968.-1980. gg.
- Atbrīvoto darbinieku personas lietas – no 1946.g.
- Darbinieku apbalvošanas ar valdības apbalvojumiem dokumenti (personu saraksti, apbalvojumu lapas, protokoli) – no 1949.g.

Atbrīvoto darbinieku personas kartītes (forma T-2) sistematizētas pēc alfabēta atsevišķā kartotēkā (speciālās kartotēku kastēs).

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 4. par 1950.-1985. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 87.
Tajā iekļauti sekojoši arodkomitejas dokumenti:

- Arodbiedrības atskaišu-vēlēšanu sapulču dokumenti – no 1960.g.
- Rūpnīcas arodkomitejas sēžu protokoli – no 1955.g.
- Vietējās komitejas tāmes un finansu atskaites – no 1969.g.
- Kolektīvie līgumi un dokumenti par to izpildes pārbaudēm – no 1950.g.
- Sociālistiskās sacensības materiāli (nolikumi, saistības, atskaites u.c.) – no 1959.g.
- Darba pirmrindnieku, komunistiskā darba brigāžu locekļu saraksti – no 1963.g.

Lietas visos aprakstos sistematizētas pēc dokumentu veidiem hronoloģiskā secībā.

Pieņemot dokumentus 1994. gadā arhīva glabāšanā nav rakstīta vēsturiskā izziņa, kā arī nav fiksēts ar aktu, kāpēc atsevišķos gados iztrūkst daži dokumentu veidi, tāpēc pašreiz to noskaidrot vairs nav iespējams. Arhīva glabāšanā pieņemto dokumentu stāvoklis labs.

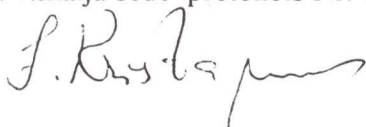
Vēsturisko izziņu sastādīja
LZA arhīva vadītāja

R. Skudra

Akceptēta LZA DEK 2002.g. 7.maija sēdē protokols Nr. 1

DEK priekšsēdētājs

J. Kristapsons

Šini lietā 3 (trīs)

numurētas lapas

2002. g. "18." septembrī

LVA arhivists B. Zēle